

SANT MARC DE BROCÀ

Berguedà

Des del Santuari de Paller per Sant Martí de Brocà i retorn per la Collada de Tarnes

Distància	9,7 km
Desnivell acumulat	844 m
Nivell de dificultat	Moderat
Data	8 d'agost de 2021
Cartografia	Editorial Alpina: Moixeró-La Tosa (1:40000)
Recursos consultats	Mapes del Patrimoni Cultural (Diputació de Barcelona) https://patrimonicultural.diba.cat/ Data de consulta 11/08/2021
Punts per a GPS	https://ca.wikiloc.com/rutes-senderisme/sant-marc-de-broca-80727200

Itinerari per uns paratges poc concorreguts, tant és així que els dos camins que hi menen (des de Terradelles o des de la carretera de la Pobla per cal Companyó, no són transitables per a qualsevol vehicle. Per accedir-hi a peu, el camí més curt és des del Santuari de Paller. Des de la llunyania la seva ubicació és ben recognizable per les característiques roques de les Llosanques.

El recorregut que proposem no és el més habitual. Generalment el retorn es fa per la Collada Gran i Paller de Dalt. Aquest en canvi fa drecera per un camí que, tot i estar ben indicat i ressenyat al mapa, té un tram final perdedor. Sense cap altra dificultat que la de fer servir el sentit comú per acabar-lo.

Accés

Accedim al Santuari de Paller per una pista enquitranada d'un quilòmetre i mig que hi mena des de Bagà. Ben indicat dins de la població com a Hostal-Restaurant St. de Paller.

Santuari de Paller (993m)

Construït el 1748 en substitució del que hi havia al Paller de Dalt, on encara hi ha les ruïnes de l'església. Disposa d'hostal i l'àrea d'esbarjo del Paller de Baix amb font, taules i fogons.

Prenem un camí costerut (1), senyalitzat amb pintura vermella que s'enfila per la Baga de Claniàs. Sortim a la pista entre el Paller de Baix i el de Dalt on anem a la dreta, en baixada fins a la Collada del Joncar i la deixem per un camí a mà esquerra que surt al bell mig del revolt, just al termenal entre Bagà i Guardiola de Berguedà. Baixem decididament a creuar el Rec del Petroli i continuem pel Bac del Petroli (2) fins a sortir a la pista que, de Terradelles, puja al Camp de Dalt. La prenem a mà dreta però, a l'alçada de Clarà, continuem pel ramal que s'adreça a Sant Martí.

- (1) L'alternativa és pujar per la pista a Paller de Dalt que parteix uns metres abans de Paller de Baix i que podem escurçar per una drecera.
- (2) El nom li va perquè entre finals del s. XVIII i primeries del XIX s'hi van obrir mines per extreure'n margues bituminoses. Cal recordar que a escassa distància hi ha la de petroli de Riutort.

Sant Martí de Brocà (957m)

L'indret de Brocà ja és esmentat el s. IX com a alou depenent del monestir de Ripoll. Més endavant passà a mans de Sant Llorenç prop Bagà.

Església romànica consagrada el 1081 (o segons altres fonts el 1151). Tenia les funcions de parròquia d'un nucli rural de pagesies disseminades, la majoria actualment enrunades, que conformaven l'antic poble de Brocà. Hi ha rètols indicadors. Seguim una variant del PR C-158 que fa drecera al que puja al Camp de Dalt per pista. Passem pel costat de la Font de Serra en un tram de senyalització deficient i camí poc clar, desdibuixat pels viarans del bestiar. Més amunt és

defineix molt millor. En fort pendent (NE) atenyem la casa de Castell i continuem guanyant alçària (N) fins al Camp de Dalt.

Camp de Dalt (1311m)

Al davant, vers el N, s'alça Sant Marc de Brocà. Hi arriba una pista des de Sant Martí per on transcorre el PR. En un marge hi ha una antiga barraca que pot servir d'aixopluc en cas de necessitat. El camí es desdibuixa per l'herbei però els senyals dissipen qualsevol dubte. Flaquegem (NW) el turó i continuem camí, ara ja ben fressat, fent llaçades entremig d'una magnífica pineda. Sempre amb bon pendent fins atènyer la carena.

Sant Marc de Brocà (1611m)

Punt culminant d'una allargassada carena, coronat per les ruïnes d'una senzilla ermita romànica i un vèrtex geodèsic. Segons Mn. Serra i Vilaró al seu llibre de les baronies de Pinós i Mataplana, la primera referència documental és de 1320. A mitjans del segle passat encara conservava la coberta. El mateix autor recull que a Brocà hi havia quinze pagesies. I que en la vigila de Sant Marc hi pujaven caminat i encenien una gran foguera que es veia des de tota la vall del Bastareny. Al dia següent es feia l'aplec amb una missa i el repartiment del panet on acudien en processó la gent de Bagà. Actualment l'aplec es celebra a Sant Martí.

Davallem del cim (NW) per una estreta pista de treure fusta, on fa un temps hi havia un corriol, que ens deixa sobre un coll.

Collada de Tarnes (1495m)

Hi ha rètols indicadors i una gran bassa. Hi arriba la pista des de Sant Martí pel Camp de Dalt. El PR C-158 la segueix vers la Collada Grossa, però nosaltres el deixem baixant a l'esquerra (W), tot seguint una torrentera, en direcció al Santuari de Paller.

Hi ha antics senyals de pintura vermella i alguna fita escadussera. Malgrat tot el camí és prou fressat i fa de bon seguir. Creuem el torrent de Claniàs. Prou més avall el camí es desdibuixa per sobre d'unes codines i en perdem el rastre, però per terreny franc i obert atenyem la pista de Paller de Dalt que prenem a l'esquerra (S) fins a retrobar el camí d'anada que desfem fins al punt d'inici.